

De kerstavond.

<https://hdl.handle.net/1874/354995>

g.c.

1/4

DE KERSTAVOND.

Er is mogelijk in geheel Engeland geen mooijer stadje dan Wilton. Sedert dat men met den spoortrein reist, is het bijna geheel vergeten, daar het ver ligt van alle spoorweglijnen, die als een netwerk Engeland doorkruisen. Maar in de dagen van diligences, toen de Highflyer of de Rapid langs den grooten weg ratelden, zagen de reizigers verrukt naar de mooie villa's en de heldere huizen die er zoo gezellig uitzagen en de kinderen met mollige gezichtjes die vrolijk juichten als de koets voorbijging. Het stadje had ook een schaduwzijde. De groote noordelijke weg namelijk, die door de stad leidde, was de aanhoudende verblijfplaats van bedelaars en landloopers van allerlei soort.

De kosthuizen, die voor deze reizigers waren ingericht, bevonden zich in donkere vuile straten, zoodat zij voor de reizigers niet te zien waren.

[105]

Wie zou denken dat achter die mooie huizen en tuinen begroeid met rozen en kamperfoelie, zoo-veel luiheid en ellende schuilden?

Op den avond voor kerstmis van 't jaar 1825 stond JOHN THURGOOD aan de deur van zijnen winkel, die zelden zoo laat 's avonds open was; maar een aantal landlieden, velen van ver weg, hadden voorraad voor de feestdagen opgedaan, en JOHN had het buitengewoon druk gehad. Hij had de blinden gesloten en sloeg nog een laatsten blik op de sneeuw die in dichte vlokken over de Hoogstraat dwarfde.

»Ik ben dankbaar dat het dagwerk gedaan is» zeide hij tot zichzelf, ging in huis en sloot de deur. Hij had juist den sleutel omgedraaid en de knippen er opgeschoven, toen hij zacht en verlegen tegen de deur hoorde kloppen.

Er was geen winkelier in Wilton die niet geknord zou hebben, als hij zoo laat op den avond hoorde kloppen, en niet gezegd zou hebben: »In den nacht! een mooie tijd om de menschen te komen lastig vallen!» Maar JOHN THURGOOD had een goed hart, sommige menschen die hem niet konden begrijpen of waardeeren, zeiden dat hij meer door zijn hart, dan door zijn hoofd werd geleid:—mogelijk was het ook zoo, en voor de armen en ongelukkigen van Wilton, was dit

zoo kwaad niet, en de predikant uitgezonderd, werd er niemand met meer eerbied door de stadsmenschen aangezien dan hij. Dikwijls zou een van zijn arme klanten bij hem in schuld zijn gekomen; maar als hij zag dat de onmogelijkheid om hem te betalen, niet kwam door luiheid of verkwisting, noodzaakte hij hen nooit om het geld te betalen.

Zoo als zijn goddelijke meester wiens voorbeeld hij zoo goed mogelijk trachtte na te volgen, ging hij rond, goed doende en in het geheim gaf hij aalmoezen.

Om de hongerigen te voeden, de bedroefden te troosten, het doodbed te verzachten, was hij altijd gereed, zoowel met zijn beurs als met zijne gebeden. Vele van zijne medewinkeliers waren afgunstig op zijn voorspoed in zaken, maar zij hadden geen woord tot zijn nadeel te zeggen. De eenige beschuldiging die zij tot hem konden inbrengen, was dat hij al te goed was.

Dat zachte verlegen tikken op de deur behoefde niet herhaald te worden, want JOHN deed dadelijk open.

Voor hem stond een net aangekleede jongen van omstreeks elf jaar die angstig naar hem opzag, als wilde hij zich verontschuldigen.

»Wel mijn kleine jongen, wat doet u hier zoo

laat komen?" vroeg JOHN, op zijn gewonen vriendelijken toon.

»Als het u blijft, mijnheer, is het te laat, mijnheer, om een stuiversbroodje te vragen." Na de sneeuw van zijn pet en jasje geschud te hebben liet JOHN hem in den winkel komen.

»Waarom zijt gij niet vroeger gekomen, mijn jongen?" vroeg hij, want hij zag dat er iets aan scheelde en deed de vraag op een ernstigen toon.

»Moeder en ik, mijnheer, zijn pas in de stad gekomen, wij hebben den geheelen dag door de sneeuw geloopt, en nu is zij niet wel, en moeder denkt mijnheer, dat als zij iets te eten heeft, het dan wel beter zal gaan!"

»En waar is uwe moeder nu?" »Zij is in een huis in de populierenlaan. Ik geloof ten minsten dat de vrouw zeide Populierenlaan." JOHN's oogen werden vochtig; hij kende dat huis wel, het was een van de minste plaatsen in Wilton. »Daar is het brood, mijn jongen. Gaat vlug naar huis, ik zal u spoedig volgen." De gestalte van den jongen verdween in het duister. JOHN ging achter in den winkel, waar zijn jas hing, dien hij aandeed, riep toen aan de trap: »MARGARETHA, kom beneden en sluit de winkeldeur, ik blijf niet lang weg," hij nam een zakje met thee en suiker van de planken, en liep snel voort. Ja de stemmige

en verstandige JOHN THURGOOD, zeven en zestig jaar oud, liep over de straat, sprong over de sneeuwhoopen en half bevroren plassen als een schooljongen. En waarom vroeg MARGARETHA niet aan haar man waar hij zoo laat naar toe ging? Wel dat late en overhaaste uitgaan was voor haar niet vreemd. Zij wist wel dat de barmhartigheid hem wegriep, en als het mogelijk was, hield zij daarom nog meer van hem.

JOHN was spoedig bij het huis van den dokter, zijn medehelper in menige goede daad, en na weinige minuten stonden zij beiden aan het bed — als een bos stroo een bed mag genoemd worden — van de stervende vrouw. Zij was niet bewust van hunne tegenwoordigheid. In haar hand hield zij een stuk brood, dat haar zoontje had afgebroken en in haar hand gegeven, maar de arm was te zwak om het naar haar bevende lippen te brengen. De dokter bukte om haar pols te voelen, toen hij voorzichtig haar arm nam, zag hij een oogenblik treurig naar den jongen, die verbijsterd in een hoekje van de kamer stond, die slecht verlicht was door een spattende olielamp, en fluisterde bij zich zelf: »arme jongen.» JOHN begreep de beteekenis van dien blik en de woorden.

't Einde was gekomen, hij ging naar den jongen, nam hem zachtjes bij de hand en knielde neer,

de jongen deed hetzelfde; JOHN gevoelde zich gelukkig, toen de snelle beweging van den jongen hem zeide dat iemand, mogelijk zijne moeder wel, wier leven bijna ten einde was, hem had leeren bidden.

Ja goede Joux, ofschoon gij het niet weet, die stervende vrouw is eene goede moeder geweest voor den treurenden jongen die naast u knielt, en te midden van haar moeilijkheden en droefheid had zij zijn jeugdige gedachten altijd naar den Zaligmaker gericht, die de jonge kinderen zegent, en hun belooft dat zij deel zullen hebben in zijn hemelsche zegeningen.

Kort en krachtig was het gebed van den goeden man, en toen hij opstond zag hij den dokter over de stervende vrouw gebukt.

Toen hij wist dat de jongen geene moeder meer had, leidde hij hem weg, uit de tegenwoordigheid van het lijk en gaf den herbergier eenig geld, met bevel het ligchaam ongestoord te laten liggen; de dokter en JOHN vertrokken en gingen de straat op. Toen zij de Hoogstraat bereikten, meldde het klokkengelui, dat het Kerstmis was. De sneeuwjagt was over en de sterren flikkerden in de onbewolkte lucht. Dezelfde sterren die de schaapherders van Bethlehem beschenen, toen de engelen de geboorte verkondigden van Hem die de

vermoeide aardsche reizigers tot zijns Vaders eenwigen vrede en rust kwam roepen, die een Vader voor den vaderlooze is, die gezegd heeft, dat zij die Hem zoeken, Hem vroeg zullen vinden en dat niemand die tot Hem zal komen, verstootten zal worden; die de troost en zegeningen beloofd heeft aan hen die treuren, wiens beloften altijd vervuld worden.

„Ik heb een vreemde medegebracht MARGARETHA”, zeide JOHN vriendelijk toen zijne vrouw de deur open deed, »hij is niet heel groot, dus zult gij zeker wel plaats voor hem hebben?” De jongen zag MARGARETHA verlegen aan, als vreesde hij haar antwoord. MARGARETHA kon geen onvriendelijk antwoord geven al had zij het gewild. »Plaats, JOHN? O plaats genoeg!” en MARGARETHA kuste den jongen, die in tranen uitbarstte. JOHN, zijne vrouw en de jongen, die HARRY FLEMING heette, gingen naar boven om het avondeten te gebruiken.

HARRY at weinig en als hij sprak was het alleen om ja of neen te zeggen.

Het vriendelijk paar zag dat zijn hart vol was en viel hem niet lastig met vragen.

Na het avondeten werd hem een gezellig slaapkamertje aangewezen, dat er uitzag alsof het juist voor zulk een kleinen jongen bestemd was. Zoo was het geweest.

Voor dat hij te bed ging, knielde hij en bad

een van de gebeden, die zijne vrome moeder hem geleerd had. De klokken luidden nog uren, nadat de moederlooze jongen zich in slaap had geweeënd.

JOHN en MARGARETHA zaten nog lang bij het vuur in de huiskamer over HARRY te praten en overwogen menig plan, dat zij met hem zouden doen. JOHN luisterde zonder tegenwerpingen naar ieder voorstel dat MARGARETHA deed, ofschoon hij reeds in zijn geest besloten had, dat als het mogelijk was hij den jongen in huis zou houden.

»MARGARETHA,» zeide JOHN na een poos stilte, »vindt gij niet, dat hij veel op onzen WILLY gelijkt, wien het God behaagde een tijd geleden van ons te nemen.»

»Wel JOHN dat dacht ik ook, toen ik hem kuste en hij verlegen en sidderend bij u stond.» Na weder een tijd stilte, zeide JOHN, »MARGARETHA van avond had ik een vreemde gedachte, soms denk ik dat de Hemel ons den jongen als een kerstgeschenk gezonden heeft.»

»Een vreemde gedachte,» zeide MARGARETHA, »en toch na alles, niet zoo heel vreemd. Vanwaar anders komen al onze goede gaven, als uit den hemel, waar God alles tot ons welzijn beschikt.» »Dan rijst de plechtige gedachten bij mij op, lieve vrouw, dat wij een bewijs moeten geven, hoe

wij deze gaven gebruiken; laten wij dezen jongen beschouwen als Gods kerstgeschenk en laten wij hem op die wijze opvoeden, dat als eenmaal de tijd daar is, dat wij rekenschap van onze voogdij-schap moeten geven, wij niet beschaamd behoeven te zijn."

»Het zal zijn zoo als gij zegt, JOHN lief, mogt er een dag komen, dat bloedverwanten of vrienden hem zullen opeischen! O ik ken u te goed om niet te weten, wat een verscheurend vertrek dat zou zijn."

»Het zou een hard afscheid voor mij zijn, nochtans laten wij zooveel goed voor hem doen, als wij kunnen, tot die dag komt, als hij moet komen, MARGARETHA."

Terwijl nu de klokken voor de Kerstmis speelden, bad JOHN ten tweeden male voor den jongen. Het gebed van den rechtvaardige vermag veel.

HARRY FLEMING volgde het lijk zijner moeder naar het kerkhof. Zij werd behoorlijk begraven op het kerkhof te Wilton. De onkosten werden door den predikant, den dokter en JOHN betaald, die dikwijls te zamen weldeden.

Volgens het verhaal, dat HARRY eens op een avond aan zijne beschermers verhaalde, terwijl hij tus-schen hen bij het vuur zat, scheen het dat zijn

vader kort na zijn huwelijk, een dronkaard en dobbelaar geworden was. Het gebeurde dikwijls dat hij verscheidene dagen achtereen van huis was, en als hij dan te huis kwam sloeg hij zijne vrouw, en behandelde haar zeer wreed. Eindelijk werden zijn bezittingen door zijne schuldeischers opgeëischt, hij vluchtte niemand wist waar heen; en liet zijne vrouw en kind aan de goedheid van de wereld over. De arme verlaten vrouw had noch vrienden noch familie, zij dacht, dat als zij maar te Londen kwam, zij wel eenig werk zou vinden.

De vrouw ging met haar zoon te voet naar de stad, verkocht haar gouden horlogie en ketting ergens onder weg om geld te hebben om haar voedsel en huisvesting te betalen. HARRY zeide toen hij zijn treurig verhaal eindigde: »Ik bragt den laatsten stuiver in uw winkel, goede mijnheer en jufvrouw THURGOOD,» dit zeggende legde hij zijn hoofd in de schoot van MARGARETHA en weende.

Na verloop van jaren krom HARRY van boodschapjongen op tot eersten bediende in den winkel van den goeden ouden kruidenier. Zijn grootst genoegen was, als de uren van werken geëindigd waren, om bij zijne weldoeners, 's winters bij het vuur en 's zomers in het kleine priel, te zitten,

en hun uit den Bijbel voor te lezen, of over de gebeurtenissen uit het verleden te spreken. Terwijl JOHN naar de stem, die hij zoo gaarne hoorde, luisterde, werd zijn hart soms voor een oogenblik beangstigd. Het was de angst dat zijn jongen (ofschoon HARRY een man geworden was, bleef hij toch altijd zijn jongen) van hem geëischt of van zijne zijde weggerukt zou worden. O dat hij slechts in de toekomst had kunnen zien, dat zijn vrees ijdel was.

Tien jaren zijn er verloop en het is weder de avond voor Kerstmis. Ten einde zijn klanten geluk te wenschen met het Kerstfeest, had JOHN als een bijzonderheid plaats genomen achter de toonbank. Hij heeft genoeg te doen, iedereen wil de hand schudden van den ouden man met zijn zilverwithaar, en iedereen wil hem geluk wenschen. Een man treedt den winkel in, die zijn hand niet uitsteekt en geen vriendelijk woord heeft om hem te begroeten. Hij is van middelbaren leeftijd, en ziet er uit als een arme bedelaar, die van betere afkomst is. HARRY vroeg wat hij wilde. »Ik ben een bediende zonder werk,» klaagde de man, »en ik heb sinds van morgen niets gegeten. Mijnheer lees deze papieren en gij zult zien dat ik waarheid spreek.»

Als het een andere dag geweest was, zou

HARRY den bedelaar een paar stukjes kopergeld gegeven, en zich niet verder over hem bekommerd hebben, maar omdat het kerstavond was nam hij het pak, hoe druk hij het ook had, en zag het stuk in. Het was genoeg. De man die voor hem stond was zijn vader. HARRY schreef eenige woorden op een stukje papier en gaf het hem, zeggende: »Neem dat mede naar de koffijkamer waar gij eten zult krijgen en blijf daar totdat ik kom!» De man zag zeer verwonderd nam het briefje en verliet den winkel.

Zoodra de winkel gesloten was, vertelde HARRY zijne ontdekking aan JOHN. Breng hem niet hier,» zeide JOHN, »opdat ik geene onvriendelijke woorden tegen hem zeggen kan. Doe hem geen verwijtingen, want de zoon mag zijn vader niet veroordeelen, spreek vriendelijk met hem, zeg hem dat God langmoedig is, dat Jezus voor zondaars stierf hoe diep ook gezonken; zeg hem zoolang er leven is, is er hoop, zooals in een van onze geliefkoosde gezangen staat, lieve HARRY. De grootste zondaar kan zich bekeeren, zoolang het levenslicht niet is uitgedoofd.»

»Als hij eenig bewijs geeft dat hij zich verbeteren wil, zeg hem dan van mij, dat ik hem bij één mijner vrienden, een koopman te Londen, zal inleiden, op wiens kantoor hij als bediende kan

opgenomen worden en waar hij zoolang kan blijven als hij zich goed gedraagt."

Wie zal de ontmoeting tusschen vader en zoon beschrijven. Terwijl de klokken door hun vrolijk gelui den kerstmorgen begroetten, stonden ROBERT en HARRY FLEMING bij moeders graf; en toen de tranen van den schuldigen echtgenoot op den met sneeuw bedekten heuvel vielen, was er vreugde in den hemel bij God over één zondaar die zich bekeerd had.

ROBERT FLEMING mogt achter zijn lessenaar in Londen, Hollstreet gezien worden, hij is twaalf jaar in die betrekking geweest, en geniet de achting en het vertrouwen van zijn patroon.

JOHN THURGOOD stierf in hoogen ouderdom en de zilveren haren zijn een kroon van de grootste eer voor hem geweest. MARGARETHA mogt hem niet lang overleven. Elken Zondag als HARRY met zijne vrouw, want hij was drie jaar geleden getrouwd, over de begraafplaats naar de kerk ging, stond hij voor drie kleine grafheuvels stil, die naast elkaar waren en dankte God, dat Hij hem eene moeder gaf, die hem als kind leerde bidden, dat Hij hem als wees goede beschermers gezonden had, die in zijn jeugdig hart lessen van godsvrucht ingeprent en altijd de

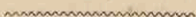
voorschriften der apostelen voor oogen leerden houden. Tim. iv: 11, 12.

Beveel deze dingen en leer ze.

Niemand verachte uwe jongheid, maar wees een voorbeeld der geloovigen in woord, in wandel, in liefde, in den geest, in geloof en in reinheid.

Het graf eener Moeder.

Er is geen plaats meer geschikt voor stille overdenking dan het dorpskerkhof.

In de drukte, de koortsige gejaagdheid van ons daaglijksch leven, deszelfs lijden, teleurstellingen en verwachtingen is het mij eene verademing en opwekking geweest bij de graven, een stil uur door te brengen. Het gras dat er op groeit, de boomen die het beschaduwen, schijnen mij vreedzamer dan die op de stoffige wegen. Krachtig en helder is de herinnering aan een dier bezoeken mij in het geheugen gegrift, schoon twintig jaar geleden.

Na eene drukke en vermoeijende week in de hoofdstad doorgebracht, ging ik Zaterdag avonds naar mijn stil dorp vele mijlen van Londen, om den Zondag rustig door te brengen. De avond was verkwikkend na een warmen dag. De grootsche natuurtooneelen van de wereld hadden mij niet zóó getroffen, mijn hart niet zóó in de

nabijheid van God gebragt als tusschen de graven van het kerkhof. Hier hoop ik eens te rusten nadat mijn aardsche leven geëindigd zal zijn. De plek boeide mij langer dan gewoonlijk, plechtige geen treurige gedachten vervulden mijn gemoed, door tijd en plaats opgewekt; ik dacht aan dien dag die eens komen zal, als die menigte menschen van verschillende geslachten en leeftijden, uit den doodslaap opgewekt zullen worden, als de laatste bazuin zal slaan. Ik zat, met het oog naar boven starende in den kalmen, helderen hemel alsof dat uur gekomen was, — in zulke oogenblikken is het alsof de sluijer tusschen de tegenwoordige en toekomstige wereld wegvalt, — toen eene ligte beweging in het gras mij tot mij-zelfen bragt. Een jong mensch stond eenige schreden van mij af bij een graf.

Een eenvoudige steen stond aan het hoofdeinde, waarop in weinige woorden vermeld was: dat in de zekere en verblijdende hoop van eene glorierijke opstanding, de beste der moeders daar rustte.

Spoedig waren we in gesprek, er zijn tijden dat alle plichtplegingen vervallen, „Wel mijn vriend,” zeide ik, „gij weet nu welk een goede moeder gij gehad hebt, dikwijls voelen wij de waarde van onze geliefden het diepste als wij bij hun graf staan.” „Mijnheer,” antwoordde de jongeling

met een gevoel dat ik niet verwacht had: „Ik dank God elken dag van mijn leven dat het zoo niet was, ik kende haar in al hare waarde toen zij hier was, o zoo goed, of ik zou hier niet kunnen staan. Mijnheer, God weet dat ik het in alle ootmoedigheid zeg. Van mijne vroegste jeugd kan ik mij niet herinneren, dat zij om mij tranen heeft geschreid, of dat ik haar woorden heb toegevoegd die ik wenschte niet gesproken te hebben. En wat is dat nu een troost!” Gelukkig het kind dat aan het graf zijner moeder zulke woorden kan zeggen, hoevelen kunnen zoo niet spreken! Jong mensch hebt gij eene beminde moeder verloren? Bezoekt gij ooit haar graf? Welke zijn dan uwe gedachten? Is het spijt, te laat berouw? Als de tijd maar weder kwam hoe anders zou ik handelen! Als zulken dit blad lezen weet ik hun geen troost te geven, maar zou liever hen die nog eene moeder hebben opwekken, om haar liefderijk te behandelen en haar in eere te houden.

Maar laat mij u van een ander voorbeeld ook verhalen, toen ik op de geliefde plek onder de schaduw der boomen ronddwaalde, en hoorde dat er iemand weende. De droefheid was zoo hevig, dat ik niet kon nalaten hem te wijzen op de hoop des christens om degenen, die in de vrees des Heeren gestorven zijn op een volmaakter plaats weder te vinden.

»Neen dat is het niet waarover ik treur; hebt gij ooit de angst van naberoew gevoeld? Weet gij wat het is na een leven van boosheid te ontwaken, en te vinden dat het te laat is. Dat is mijn geval en daarom ziet gij mij, sterken man, weenen als een kind.» Ik zeide hem wat ik kon om hem te troosten en wij zetten ons onder een boom neder om zijn verhaal te hooren.

„Luister mijnheer en als gij mijn verhaal gehoord hebt, zult gij u niet verwonderen over de droefheid waar in gij mij vindt. Het is het graf van mijne moeder en weinigen hebben er zulk eene bezeten. Haar gelaat was als dat van een engel. Dikwijls zie ik het in mijne droomen zoo als ik het mij herinner, toen ik een kind was, met haar ernstige, lieve blaauwe oogen en blond haar, dat ik tusschen mijne vingers wond.

»Mijn vader was dood, ik was haar eenig kind! hoe beminde zij mij, haar eenige zorg en gedachte! Dagen lang gebruikte zij heel weinig om mij overvloed te geven, want wij waren arm, dikwijls ging zij dun en schamel gekleed, terwijl ik warm en heerlijk gekleed was, alsof wij rijk waren. Maar ik groeide op zelfzuchtig, ongehoorzaam, en zonder hart. Toen ik de school verliet kwam het mij voor, dat het kinderachtig en onmanlijk was om naar mijne moeder te luiste-

ren, en zag ik in haar de hinderpaal voor mijne genoegens.

Ik was liefst met mijn makkers, een luije troep die rookte en dronk. . . ." Hier hield de vreemdeling op, pijnlijke gedachten schenen zijn gemoed te vervullen. Daarna vervolgde hij:

»Omstreeks dezen tijd had ik eene zeer gevaarlijke ziekte, mijne moeder paste mij op, zoo als alleen eene moeder doen kan en nooit kan ik die innige liefde vergeten, die onvermoeide zorg waarvoor geene opoffering te groot was. Ik kan de koele hand op mijn voorhoofd nog voelen die mij meer goed deed dan de medicijnen van den doctor. Ik was voor een tijd verbeterd; vele waren de beloften en voornemens aan moeder medegedeeld. Ik vroeg haar met tranen vergeving; haar gelaat werd gelukkiger en toonde minder zorg. Ik hoorde haar God danken voor de verandering in mij. Maar helaas het gevaar en het vooruitzicht van den dood had mij verschrikt. Naauwelijks kwamen mijne krachten terug of ik keerde tot mijn oude levenswijs terug. Door mijne vrienden aangemoedigd, leerde ik drinken en spelen in de herberg.

De droefheid van mijne moeder was onbeschrijfelijk, het brak haar hart. Ik wilde niet luisteren, schoon genoeg gewaarschuwd. Na een paar keeren te veel gebruikt te hebben, maakte ik mij op een

zomeravond op mijne gewone manier gereed om uit te gaan, toen mijne moeder mij vriendelijk verzocht dien avond bij haar te blijven.

»Ik heb iets in den oven, daar gij van houdt» zeide zij met een vriendelijken glimlach, maar ik was in een slechte luim, en vast besloten om uit te gaan en met mijne makkers vrolijk te zijn.

Ziende hoe weinig invloed haar woorden op mij maakten, zeide zij »HARRY mijn jongen, ik voel mij niet wel en alsof ik hier niet lang meer zijn zal. Mogelijk is dit wel mijn laatste verzoek.» Zij stelde zich tusschen mij en de deur in, hield mijn arm vast en zeide: »Gij moet blijven HARRY.» In drift opstuivende maakte ik mijn arm los en liep koel weg zonder om te zien.

Ik was te verhard om in de herberg de stem van mijn geweten te hooren. Onder luidruchtige vrolijkheid en veel drank, bleef ik uren lang zitten zonder aan huis te denken of mij aan iets verder te storen.

Toen tikte een buurman mij zachtjes op den schouder en verzocht mij naar huis te komen als ik mijne moeder nog levend wilde zien. Geheel bewusteloos van wat mij omringde bragt men mij naar huis. Tot mij zelven gekomen, leidde de predikant mij tot mijne moeder en begreep ik de geheele toedragt der zaak. In onuitsprekelijken angst boog ik mij over haar, vreezende dat elke adembaling

de laatste zijn zou. Ik smeekte haar om vergiffenis, stortte mijn geheele ziel in een gebed voor haar uit. Het was te laat. Nooit zou ik in deze wereld haar stem meer hooren. Eensklaps zagen degenen die bij haar waakten, een verandering op haar gelaat komen, zij opende haar oogen en vestigde ze op mij, met een blik van liefde die ik nooit zal vergeten. Hoe heeft die blik mij jaren lang vervolgd; het was maar één oogenblik, toen kwamen de onmiskenbare teekenen des doods, zij was boven alle aardsche smart verheven.

Hierna herinner ik mij niets meer dan dat moeder dood was; die laatste stoot had voltooid, wat mijn slecht gedrag begonnen had.

Lang lag ik tuschen leven en dood; de laatste zou mij welkom geweest zijn, maar de gedachte aan het oordeel, dat regtvaardig was!...

Ik herstelde en op mijn moeders graf beloofde ik plegtig met Gods hulp nooit meer mij aan dergelijk gedrag schuldig te zullen maken. Ik hing mijn moeders beeltenis boven mijn bed, bewaarde elke kleinigheid van haar als een kleinood, hield haar nagedachtenis in eere, trachtte zoo veel mogelijk te vergoeden wat bij haar leven verzuimd was. Maar hoe ledig, hoe doodelijk stil was mijn te huis, ik kon niet blijven wonen waar zij gestorven was.

Vele jaren was ik buitenslands, maar dit bezoek

herinnert mij mijn vroeger leven met levendige kleuren. Ik heb nu eene lieve vrouw en kinderen om mij te troosten. Ik hoop en vertrouw dat mijn zonden door Christus bloed gereinigd zullen worden, toch zal ik deze smart tot mijn laatste levensuur mede dragen. God is goed boven wat ik verdien. Ik heb veel dat de wereld boven alles waardeert, en toch zou ik het alles willen geven, om mijne moeder, al was het voor een enkel uur, terug te hebben.

O Mijnheer ik weet niet wie gij zijt, hebt gij eenigen invloed bij de jeugd, deel hun mede wat ik u verhaalde. Als zij wenschen dat het goed met hen moge zijn, als zij een gerust geweten en den vrede des gemoeds op prijs stellen, bid hen uit slecht gezelschap te blijven, en zeer zorgvuldig toe te zien dat zij de beste gave van God, hunne moeder, waardeeren.

Stille rustplaats van Gods dooden!
 'k Denk aan u met zoete vreugd,
 Eindpaal van verdriet en nooden,
 Rustplaats na den strijd der dengd!
 Zonden wij voor 't sterven beven,
 Sidd'ren voor dien jongsten nood?
 Jezus liet voor ons zijn leven,
 Jezus overwon den dood!

Bij de Drukkers en Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN, zijn verkrijgbaar de volgende Kleine Stukjes

	Cents.		Cents.
1. Peter Lobeck	15	48. Polycarpus	10
2. De welbestede stuiwer	10	49. Als God werkt, wie zal dan keeren!	15
3. De wever uit Welsh	07½	50. De Soldaten-dochter	
4. De kleine bewoner van het Auvergnésche Gebergte	10	51. Het gelukkige sterf bed	10
5. Arme Sara	04	52. De weg en het middel	15
6. De jonge Hutbewoonster	22½	53. De gast zonder bruiloftskl.	07½
7. Opwekking te Elberfeld	05	54. Treffend voorbeeld	07½
8. De Iersche boer	10	55. Levensschets v. Blumhardt	15
9. Elisabeth Cunningham	15	56. Hadara	04
10. John Robins, de matroos	10	57. De oude geneesheer	10
11. Uitbreiding der Parabel	10	58. De roepstem des Heeren	15
12. Kolonel Jacob Gardiner	15½	59. Anna Walsh	07½
13. De Stroopers-dochter	10	60. Eerste zend. te St. Thomas	15
14. De Bode met goede tijding	15	61. Thirza	20
15. Jansje Allan	15	62. Vroege godsvrucht	07½
16. Zonderlinge tusschenkomst der Voorzienigheid	07	63. De Russische kleermaker	07½
17. Levensber. van Amelia Gale	07½	64. Kermerk. v. een kind Gods	07½
18. Sara Hill	12½	65. Overtuiging verwaarloosd	12½
19. De geschied. van Mary Smith	12½	66. Woord aan jonge moeders	07½
20. De Dorps-predikant	10	67. De onbekende zendeling	04
21. De waarheid van het Evang.	10	68. Mevrouw Rumpff	10
22. Kracht des geloofs	10	69. Opmerkelijke leiding Gods	07
23. Herman de houthakker	12½	70. Een nieuw traktaatje	10
24. Laatste uren v. John Cowper	10	71. De vrome landman	07½
25. Het einde van den tijd	10	72. Ged. over de eeuwigheid	07½
26. Wat God bewaart, is wel bewaard, ...	15	73. Maria	10
27. Wie zijt gij? Wat hebt gij te doen?	10	74. William	07½
28. De weêrhaan van het kasteel	12½	75. De Christen in het gasthuis	03
29. Eben-Haëzer in Latakko	10	76. Lord Teigamouth	10
30. Indiaansche bekeerlingen	10	77. Leven van Schwartz	08
31. De Christen-feesten	05	78. Wie zoekt die vindt	05
32. Verhaal van 2 predikers	07½	79. Levensb. van een' soldaat	05
33. De tijd en de eeuwigheid	10	80. Pacalsdorp	07½
34. Kort en heilzaam berigt	10	81. Onnoodige zorgen	04
35. Johan Coenraad Ter Linden	07½	82. Zachéus	08
36. Een beroep op het hart	12½	83. De twee bureu	10
37. De landman in den Elzas	10	84. Bekeering v. A. H. Franke	04
38. Sterfgevallen van zeven bekeerde heidenen	10	85. Blandina	07½
39. Levensloop van C.L. Töpfer	07½	86. Bode van een grijsaard	07½
40. Eenige bijzonderheden uit het leven van Morrison	15	87. Het huisgez. te Haeterdale	15
41. Lydia S.	07½	88. Inwendig Christendom onder Hottentotten	05
42. Hugo Bourne	07½	89. Aarons dood	15
43. De christelijke viering van den Zondag	05	90. Het Paaschfeest	10
44. Henri Obookiah	10	91. Leven van Chrysostomus	07½
45. De zendingen in Groenl.	15	92. Het geheimzinnige in den Christen	05
46. Het bezoek bij een kranke	15	93. Jacob Wilson	15
47. Brieven van een' leenaar	15	94. De eerste kerkgang	10
		95. Wanneer ben ik, enz.	06
		96. Overeenk. Christel. Godsd.	05
		97. Zendingsgave	15
		98. De zwarte knecht	10

A 2430044

Cents.	Cents.
99. Waarschuw. tegen valsche overleggingen.....	10
100. De bedelaar.....	05
101. Samuel Mills.....	05
102. Triomfhoog van Titus....	06
103. Zijt gij gelukkig?.....	07½
104. Uit- en inwendige zending	05
105. De twee erfenissen.....	05
106. De waarde van het gebed.	07½
107. Samuel Crowther.....	07½
108. Catharina Philips.....	07½
109. Goodluck Day.....	07½
110. De toestand der heid, vrouw	07½
111. Middiel om rijk te worden.	04
112. Eene oude beproefde raad.	12½
113. Verband ijver voor de zend.	07
114. Ra-Poor-Negro.....	05
115. De zendel. onder de heid..	05½
116. Iets uit het leven eener zendingenvrouw. 1e brief.	05
117. De Christen-vrouwen der Apostolische eeuw.....	06
118. Christina en Esther.....	06
120. De verhoogde Heer.....	05
121. De zegenrijke vrucht van een rijksdaalder.....	02
122. Opw. tot h. werk der zend.	05
123. De Baron d'hihern.....	07½
124. Een woord tot aanbeveling der zendingenzaak.....	07½
125. De toekomstige wereld....	05
126. Iets uit het leven eener zendingenvrouw. 2e brief.	07
127. Eene uit duizend.....	06
128. Eene Martelaarsgeschied.	05
129. Een Rabbi die rust zoekt bij Christus.....	05
130. De Christin geroepen tot deeln. aan de zendingzaak.	05
131. Zoeken en vinden.....	10
132. De onfeilbare gids.....	10
133. Wien te hooren?.....	07½
134. Eene zwaar beproefde geloofsheldin.....	07½
135. Marianne, de Bijbelverspreidster van St. Giles..	10
136. De dochter v. d. Landman	12½
137. De hoop des christens..	07½
138. Het leven van v. d. Kemp.	05
139. Kunt gij altijd van Jezus zwijgen?.....	06
140. Het werk v. kleine Jessie.	07½
141. Liefde voor liefde.....	05
142. Heilig leven, zalig sterv.	07½
143. Een sterfb. in den vreemde	07½
144. Iets uit het leven eener zendingenvrouw. 3e brief	05
145. Iets uit het leven eener zendingenvrouw. 4e brief.	05
146. Levensgesch. van eenen Ierschen knasp.....	07½
147. De Thermometer.....	05
148. Toespraak.....	05
149. Eene uitn. helpster d. zend.	05
150. Niet verre.....	06
151. Wat een reisverhaal kan uitwerken.....	05
152. Een blik in de Jav. huish.	05
153. Het „Onze Vader“.....	05
154. Een Israel. tot Chr. gebracht	7½
155. Schoone plaatsen uit de schriften van 3 Kerkvaders	07½
156. Gidion.....	07½
157. Dankt God in alles.....	05
158. Uit onze Brievenstasch...	07½
159. Een andere Oom Tom...	05
160. Zeventig jaren.....	06
161. De Soldaat en de Landverh.	05
162. Getuig. omtrent de godsv. en het leven der christenen	04
163. 2 tafereelen uit het leven en werken van een zendel.	07½
164. Eenzaam maar niet verlaten	07½
165. Uit onze Brievenstasch II.	07½
166. Mededeel. van Ulfers I.	07½
167. idem idem II.	07½
168. Over zendingmethode I..	10
169. idem idem II..	10
170. idem idem III..	10
171. Het kruis der bespotting.	07½
172. De Zending onder de volken der arde. 1. Europa....	07½
173. Dito. II. Azië. 1. West-Azië	07½
174. Dito. Dito. 2. Japan en China	07½
175. Dito. Dito. 3. Achter-Indië	07½
176. Dito. Dito. 4. Eng. Indië	07½
177. Dito. Dito. 5. Ind. Archipel	07½
178. Hung-Sui-Tschuen e.d. Tap.	07½
179. Toespr. door Ds. H. L. Vinke	07½
180. Mededeeling. van v.d. Liefde	07½
181. dito dito	07½